Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI: BRATJE KARAMAZOVI

Podatki o knjigi:

- Naslov: Bratje Karamazovi
- Avtor: Fjodor Mihajlovič Dostojevski
- Zbirka: Neminljivi 18 in 19
- Prevedel: Borut Kraševec
- Spremna beseda: dr. Urša Zabukovec
- Urednik: dr. Jernej Kusterle
- Format: 135 mm x 210 mm
- Vezava: trda
- Število strani:
  520 (knjiga 1), 744 (knjiga 2)
- ISBN: 978-961-278-660-1 (knjiga 1)
  978-961-278-661-8 (knjiga 2)
- Cena komplet dveh knjig: 75,00 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2023

Kontakt
Uredništvo
T 03 426 48 00
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Če Boga ne bi bilo, bi si ga morali izmisliti

Bratje Karamazovi *so kronski dragulj v opusu F. M. Dostojevskega, hkrati pa eden izmed vrhov svetovne literature. V ospredju so štirje »bratje«, ki so si med seboj različni tako po vrednotah, stališčih, prepričanjih in verovanju kakor po genetski liniji, saj nimajo vsi iste matere. Njihov oče je razuzdanec, burkač in pijanec, ki je svoje otroke ves čas zanemarjal. Napeti družinski odnosi privedejo celo do umora …*

Roman epopeja, kot delo v spremni besedi označi dr. Urša Zabukovec, nadaljuje in še poglobi vprašanja o upravičenosti umora, dobrem in zlem ter obstoju Boga, kakršna Dostojevski bolj ali manj določno odpre že v *Zimskih zapiskih o poletnih vtisih* in dokončno razvije v *Zločinu in kazni*.

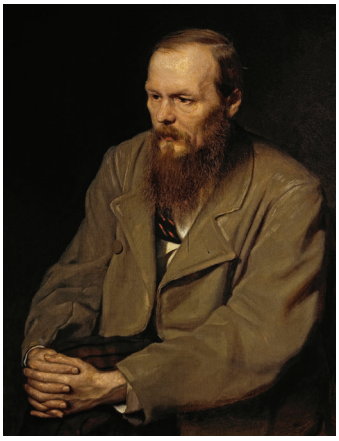
Gre za pomemben motivno-tematski okvir, saj je za 19. stoletje, v katerem je ruski realist ustvarjal, značilno intenzivno prevpraševanje Božjega obstoja. To je posledica sprememb v družbi, ki se je – potem ko se je najprej s humanizmom in kasneje še z obema industrijskima revolucijama spremenil svet, ki si ga je podrejala nebeška avtoriteta – v obdobju *fin-de-siècla* znašla v krizi.

Že Jean Paul Friedrich Richter je v *Tiranskem profesorju* (1796/97) kritično razmišljal o Kristusovih besedah, ki jih je, obrnjen proti nebu, pred smrtjo na križu namenil svojemu Očetu: »Eli, Eli, lemá sabahtáni?« (Mt 27,46; Mr 15,34). Idejo so nato prevzeli dekadenti, simbolisti in novoromantiki, ki so Boga še vedno iskali, a ga niso mogli najti niti v srcu niti na nebu. Literarna dela in »moderno«, od kolektivov religije in tradicije osvobojeno razmišljanje so leta 1882 pripeljali do Nietzschejevega filozofskega spoznanja o Božji smrti, za kar naj bi bil kriv človek – tisti isti človek, zaradi katerega naj bi Bog iz nebeškega kraljestva pregnal dotlej svojega najljubšega nadangela Luciferja.

Dostojevski, ki je kot evrofil in svetovljan v začetku 60. let 19. stol. potoval po evropskem prostoru ter med tem spoznaval tako zahodno kulturo kot tudi tedanjo »napredno« misel, je idejo prevpraševanja Božjega obstoja razvil do skrajnosti:

če Boga ni, je dovoljeno vse, vse je upravičeno (celo umor) in sodba (uboj človeka) se lahko izvrši brez »moralnih« posledic.

O avtorju

Fjodor Mihajlovič Dostojevski (11. 11. 1821–9. 2. 1881) je bil v drugi polovici štiridesetih let 19. stoletja blizu zgodnjemu socializmu, zaradi česar je bil leta 1849 prijet, obsojen najprej na smrt, nato pa – po spremembi kazni – na ječo in Sibirijo, od koder je bil izpuščen leta 1859.

Njegova pisateljska kariera se je začela že leta 1844, vendar so njegova glavna dela (*Zločin in kazen*, *Idiot*, *Besi* ter *Bratje Karamazovi*) nastala šele v 60. in 70. letih.

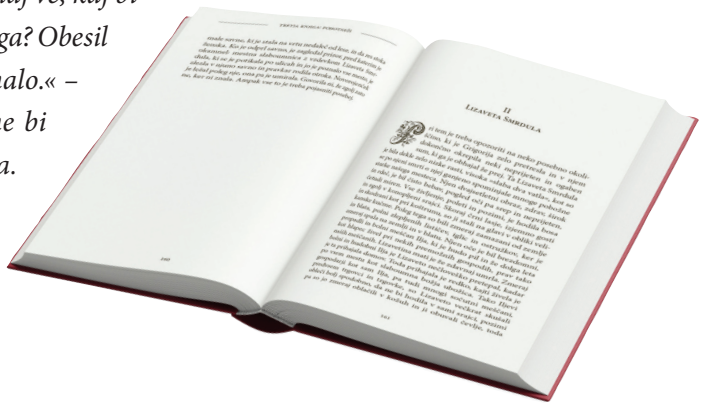
Dostojevski je zaznaval in prikazoval konflikte, v katerih je pristal »moderni« človek. Napisal je devet romanov, številne novele in črtice ter veliko število neleposlovnih besedil. Njegov umetniški opus opisuje politične, socialne in duhovne razmere v času Ruskega imperija.

S svojim bratom Mihailom je ustanovil dva časopisa: *Vremja* in *Epoha*.

Pri Celjski Mohorjevi družbi sta doslej izšli že dve deli Dostojevskega, *Zimski zapiski o poletnih vtisih* (2022; Neminljivi 16) ter *Zločin in kazen* (2022; Neminljivi 17).

Odlomek iz knjige

Fjodor Pavlovič, ki je bil tako židane volje, se je proti koncu nenadoma namrščil. Namrščil se je in zvrnil kozarček konjaka, ta kozarček pa je bil že čisto odveč. /…/ »… Ampak vseeno mi povej: ali je Bog ali ga ni? Ampak resno! Zdaj rabim resen odgovor.« – »Ne, ni Boga.« – »Aljoška, ali je Bog?« – »Je.« – »Pa nesmrtnost, Ivan, ali je? No, kakršnakoli, no, vsaj majhna, majčkena?« – »Tudi nesmrtnosti ni.« – »Nobene?« – »Nobene.« – »Se pravi, najpopolnejša ničla, ali pa je kaj? Mogoče pa kaj je? Čisto nič vendar ne more biti.« – »Popolna ničla.« – »Aljoška, ali je nesmrtnost?« – »Je.« – »Kaj pa Bog in nesmrtnost?« – »In Bog in nesmrtnost. Nesmrtnost je prav v Bogu.« – »Hm. Bolj verjetno je, da ima prav Ivan. Jezus, če samo pomisliš, koliko je dal človek vere, koliko vsakršnih moči je zapravil za te sanje, in to že koliko tisočletij! Kdo se tako norčuje iz človeka? A, Ivan? Še zadnjič in dokončno te sprašujem, ali je Bog ali ga ni? Še zadnjič!« – »Še zadnjič – ni ga.« – »Kdo pa se tako norčuje iz ljudi, Ivan?« – »Najbrž Hudič,« se je nasmehnil Ivan. – »A Hudič pa je?« – »Ne, tudi Hudiča ni.« – »Škoda. Vrag naj ve, kaj bi po vsem tem naredil s tistim, ki si je izmislil Boga? Obesil bi ga na bridko trepetliko, pa še bi bilo premalo.« – »Civilizacije potem sploh ne bi bilo, če si ne bi izmislili Boga.« – »Ne bi je bilo? Brez Boga?« – »Ja. Pa tudi konjačka ne bi bilo. Konjak vam bom vseeno moral vzeti.« – »Počakaj počakaj počakaj, dragec, še en kozarček …«

3000 Celje, Prešernova ulica 23, T 03 426 48 00, F 03 426 48 10, Knjigarna: T 03 490 14 21, F 03 490 14 22
1000 Ljubljana, Nazorjeva ulica 1, T 01 244 36 52, F 01 244 36 75, Knjigarna: T 01 244 36 50
info@celjska-mohorjeva.si • www.mohorjeva.org